

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (девети състав)

9 юли 2020 година*

„Преюдициално запитване — Борба със забавянето на плащане по търговските сделки — Директива 2011/7/ЕС — Понятие „търговски сделки“ — Доставки на услуги — Член 2, точка 1 — Договор за наем — Периодични плащания — График за плащане на вноски — Член 5 — Обхват“

По дело C-199/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Sąd Rejonowy dla Łodzi — Śródmieście w Łodzi (Районен съд Лодз — Лодз център, Полша) с акт от 24 януари 2019 г., постъпил в Съда на 27 февруари 2019 г., в рамките на производство по дело

RL sp. z o.o.

срещу

J. M.

СЪДЪТ (девети състав),

състоящ се от: S. Rodin, председател на състава, K. Jürimäe и N. Piçarra (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. G. Hogan,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за J. M., от A. Krakowińska, radca prawny,
- за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от F. De Luca, avvocato dello Stato,
- за Европейската комисия, от A. Saeiros и W. Nubiak, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: полски.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, точка 1 и член 5 от Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки (ОВ L 48, 2011 г., стр. 1).
- 2 Това запитване е отправено в рамките на спор между RL sp. z o.o. и J. M. по повод на забавеното плащане от последния на шестнадесет наема и свързаните разноски по безсрочен договор за наем на търговско помещение.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 2, 3, 8, 9, 11, 19 и 22 от Директива 2011/7 гласят:
 - „(2) Повечето стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар се доставят от едни икономически оператори на други икономически оператори и на държавни органи на базата на отложени плащания, при които доставчикът дава на своя клиент време да плати фактурата според договореното между страните, както е посочено във фактурата на доставчика или както е определено от закона.
 - (3) Много плащания по търговски сделки между икономически оператори или между икономически оператори и държавни органи се извършват по-късно от предвиденото в договора или в общите търговски условия. Въпреки че стоките са били доставени или услугите — извършени, много от съответните фактури биват платени с голямо закъснение. Тези забавени плащания имат отрицателен ефект върху ликвидността и усложняват финансовото управление на предприятията. Те също така се отразяват на тяхната конкурентоспособност и рентабилност, когато заради забава на плащане кредиторът се нуждае от външно финансиране. [...]
- [...]
- (8) Обхватът на настоящата директива следва да се ограничи до плащанията, извършвани като възнаграждение по търговски сделки. В настоящата директива не следва да се уреждат сделките, извършвани с потребителите, нито лихвите във връзка с други видове плащания, например плащанията, извършвани по силата на законодателството за чековете и полиците, или плащанията, извършвани в рамките на обезщетения за щети, включително тези, извършвани от застрахователните компании. Също така държавите членки следва да могат да изключат от обхвата дълговете, които са предмет на производство по несъстоятелност, включително производство, чиято цел е да се реструктурира дългът.
- (9) Настоящата директива трябва да урежда всички търговски сделки, независимо дали се извършват между частни или държавни предприятия, или между предприятия и държавни органи, предвид факта, че държавните органи извършват значителен брой плащания към предприятията. Следователно тя трябва също да урежда всички търговски сделки между основните предприятия по договора и техните доставчици и подизпълнители.

[...]

(11) Доставката на стоки или предоставянето на услуги срещу възнаграждение, към които се прилага настоящата директива, следва да включва също проектирането и изпълнението на обществени поръчки, строителни и инженерни проекти.

[...]

(19) За да бъде обезсърчена подобна практика, е необходимо справедливо обезщетяване за кредиторите за разносните по събиране, понесени вследствие на забава на плащане. Разносните по събирането следва също да включват възстановяване на административни разходи и обезщетение за вътрешните разноси, понесени вследствие забава на плащане, за което в настоящата директива следва да бъде определена минимална фиксирана сума, която би могла да се натрупва с лихва за забава на плащане. [...]

[...]

(22) Настоящата директива не следва да възпрепятства плащанията на вноски или други видове разсрочени плащания. При все това всяка вноска или плащане следва да се извършва при договорените условия и следва да подлежи на разпоредбите за забава на плащане, съдържащи се в настоящата директива“.

4 Съгласно член 1 от Директива 2011/7, озаглавен „Предмет и приложно поле“:

„1. Целта на настоящата директива е борбата със забавата на плащане по търговските сделки с оглед гарантирането на правилното функциониране на вътрешния пазар, като се насърчава конкурентоспособността на предприятията, и по-специално на малките и средните предприятия.

2. Настоящата директива се прилага за всички плащания, извършвани като възнаграждение по търговски сделки.

3. Държавите членки могат да изключат вземанията, които са предмет на процедура по несъстоятелност на длъжника, включително процедура, чиято цел е да се реструктурира дългът“.

5 Член 2 от тази директива съдържа следните определения:

„[...]

1) „търговски сделки“ означава сделки между предприятия или между предприятия и държавни органи, които водят до доставката на стоки или предоставянето на услуги срещу възнаграждение;

[...]

3) „предприятие“ означава всяка организация, различна от публичен орган, участваща в упражняването на независима икономическа или професионална дейност, дори когато тази дейност се упражнява само от едно лице;

4) „забава на плащане“ означава плащане, което не е извършено в рамките на договорния или законния срок за плащане и при което условията, определени в член 3, параграф 1 [...], са изпълнени;

5) „лихва за забава на плащане“ означава законна лихва за забава на плащане или лихва, за чийто размер предприятията са се споразумели, при спазване на член 7;

[...]“.

- 6 Член 3 („Сделки между предприятия“) от посочената директива гласи в параграф 1:

„1. Държавите членки следят за това, че при плащанията по търговски сделки между предприятия кредиторът е в правото си да изисква лихва за забава на плащане, без да е необходима покана, ако са изпълнени следните условия:

- а) кредиторът е изпълнил своите задължения по договор и по закон; както и
- б) кредиторът не е получил дължимата сума в срок, освен когато длъжникът не е отговорен за забавата“.

- 7 Съгласно член 5 от същата директива, озаглавен „Графици за извършване на плащанията“:

„Настоящата директива не засяга възможността страните да договарят, съгласно съответните разпоредби на приложимото национално законодателство, срокове за плащане, при които се предвижда плащане на вноски. В такива случаи, при които разсрочените плащания не са извършени към определената за това дата, лихвата и обезщетението, предвидени в настоящата директива, се изчисляват единствено въз основа на просрочените суми“.

- 8 Член 6 („Обезщетяване за разноските по събирането“) от Директива 2011/7 гласи в параграф 1:

„Държавите членки следят за това, когато лихвата за забава на плащане стане дължима при търговските сделки в съответствие с член 3 [...], кредиторът да е в правото си да получи от длъжника като минимум фиксирана сума от 40 EUR“.

Полското право

- 9 Член 4, точка 1 от ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Закон от 8 март 2013 г. за сроковете за плащания по търговски сделки, консолидиран текст, Dz. U. от 2019, позиция 118, наричан по-нататък „Законът от 8 март 2013 г.“) определя търговската сделка като „договор за доставка на стоки или предоставяне на услуги срещу възнаграждение, ако е сключен от страните, посочени в член 2, във връзка с извършваната дейност“.

- 10 Съгласно член 7, параграф 1 от този закон:

„1. Освен когато длъжникът е публична организация, при търговските сделки кредиторът има право, без да е необходима покана, на законната лихва за забава за изпълнение по търговски сделки, освен когато страните са уговорили по-висока лихва, за периода от датата, на която паричното вземане е станало изискуемо, до датата на плащането, ако са изпълнени едновременно следните условия:

- 1) кредиторът е изпълнил престацията си;
- 2) кредиторът не е получил плащане в определения в договора срок“.

11 Член 10, параграфи 1 и 3 от посочения закон предвижда:

„1. Считано от датата на възникване на правото му на лихва по член 7, параграф 1 или член 8, параграф 1, кредиторът има право да получи от длъжника, без да е необходима покана, равностойността на 40 EUR в полски злоти [(PLN)] [...] като обезщетение за разходите по събиране.

[...]

3. Правото да се получи сумата по параграф 1 възниква във връзка с търговски сделки при спазване на член 11, параграф 2, точка 2“.

12 Член 11, параграф 1 и параграф 2, точки 1 и 2 от същия закон предвижда:

„1. Страните по търговска сделка могат да предвидят в договора срокове за изпълнение на паричното задължение на вноски, при условие че това не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора.

2. Ако страните по търговска сделка са предвидили в договора, че паричното задължение ще бъде изпълнено на вноски, вземането за:

1) лихвите по член 7, параграф 1 или член 8, параграф 1,

2) сумата по член 10, параграф 1 и обезщетението за направените разноси за събиране по член 10, параграф 2, възниква за всяка неплатена вноска“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

13 На 15 януари 2011 г. RL и J. M. сключват безсрочен договор за наем на търговско помещение в Лодз (Полша). По силата на този договор J. M., като наемател, се задължава да плаща на RL, като наемодател, месечен наем, включващ разходи за използване, представляващи разходите за поддръжка на сградата, на десето число всеки месец. По силата на посочения договор J. M. дава на RL депозит в размер на 984 PLN (около 229 EUR).

14 От акта за преюдициално запитване следва, че от септември 2015 г. до декември 2017 г. J. M. заплаща със закъснение шестнадесет месечни наема. Поради това RL издава счетоводно известие за сумата 2 751,30 PLN (около 640 EUR), съответстваща на шестнадесетократната равностойност в полски злоти на 40 EUR, като обезщетение за тези забавени плащания, и прави изявление за частично прихващане между това вземане и вземането на J. M. към RL за депозита по договора за наем. Вследствие на тази компенсация сумата, претендирана от RL, възлиза на 1 767,30 PLN (около 411 EUR).

15 С молба, подадена пред запитващата юрисдикция на 10 април 2018 г., RL иска да бъде образувано заповедно производство срещу J. M. Тази молба е уважена.

16 J. M. подава възражение срещу заповедта за плащане, както и насрещно искане за връщане на депозита по договора за наем, като твърди, че Законът от 8 март 2013 г., който транспонира Директива 2011/7, не се прилага за договора за наем. Този договор не бил търговска сделка по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива, тъй като не водел до доставка на стоки или предоставяне на услуги, а до предоставянето срещу заплащане на определена вещ за временно ползване.

- 17 В този контекст иска да установи, на първо място, дали договор за наем, сключен между предприятия, може да бъде квалифициран като „търговска сделка“ по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2011/7, водеща до доставката на стоки или предоставянето на услуги. Тя отбелязва, от една страна, че тези понятия не са дефинирани в тази директива, и от друга страна, че полската доктрина не е единна, що се отнася до тълкуването им.
- 18 Според запитващата юрисдикция, докато буквалното и систематичното тълкуване на понятието „търговска сделка“ водят до извода, че това понятие не включва договорите за наем, „функционално“ тълкуване на посоченото понятие, напротив, подкрепя становището, че тези договори попадат в приложното поле на Директива 2011/7.
- 19 На второ място, ако отговорът на този въпрос е утвърдителен, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 5, първо изречение от Директива 2011/7, доколкото предоставя на страните възможност да договорят график за плащане на вноски, трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася само до търговските сделки, при които плащането е единично, дори да може да бъде разделено на вноски, и съответно не се прилага за търговските сделки с периодични плащания, които трябва да се извършват през предварително определени интервали, каквото е плащането на месечна наемна цена по договор за наем.
- 20 При тези обстоятелства Sąd Rejonowy dla Łodzi — Śródmieście w Łodzi (Районен съд Лодз — Лодз център, Полша) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Трябва ли член 2, [точка 1] от Директива 2011/7, транспониран в полския правен ред с член 4, параграф 1 от [Закона от 8 март 2013 г.], да се тълкува в смисъл, че за сделки, водещи до доставка на стоки или предоставяне на услуги срещу възнаграждение (търговски сделки), трябва да се считат и договорите, при които специфичната престация е предоставянето на вещь за временно ползване срещу заплащане (например договор за наем)?
- 2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, трябва ли член 5 от Директива 2011/7, транспониран в полския правен ред с член 11, параграф 1 от Закона от 8 март 2013 г., да се тълкува в смисъл, че за договаряне от страните по търговска сделка на график за плащане на вноски трябва да се счита и договарянето на периодично изпълнение от длъжника на парична престация, включително при сключване на договор за неопределено време?“

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 21 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 2, точка 1 от Директива 2011/7 трябва да се тълкува в смисъл, че договор — като този за наем на търговско помещение — при който специфичната престация е предоставянето на недвижим имот за временно ползване срещу заплащане, представлява търговска сделка по смисъла на тази разпоредба и съответно попада в материалния обхват на тази директива.
- 22 В това отношение най-напред следва да се припомни, че съгласно член 1, параграф 2 от Директива 2011/7, последната се прилага за всички плащания, извършвани като възнаграждение по „търговски сделки“, което понятие е определено в член 2, точка 1 от Директива 2011/7 като „сделки между предприятия или между предприятия и държавни органи, които водят до доставката на стоки или предоставянето на услуги срещу възнаграждение“. Последната разпоредба следва да се разглежда в светлината на съображения 8 и 9 от тази директива, от които следва, че тя се отнася до всички плащания, извършвани като възнаграждение по

търговски сделки, включително до сделките между частни предприятия, и не се отнася до сделките с потребители и до други видове плащания (вж. в този смисъл решение от 28 ноември 2019 г., KROL, C-722/18, EU:C:2019:1028, т. 31).

- 23 Следователно член 1, параграф 2 във връзка с член 2, точка 1 от Директива 2011/7 определя много широко приложното поле на тази директива (вж. в този смисъл решение от 28 ноември 2019 г., KROL, C-722/18, EU:C:2019:1028, т. 32).
- 24 Член 2, точка 1 от Директива 2011/7 посочва две условия, за да бъде дадена сделка обхваната от понятието „търговски сделки“ по смисъла на тази разпоредба. Първо, тя трябва да е между предприятия или между предприятия и държавни органи, и второ, трябва да води до доставката на стоки или предоставянето на услуги срещу възнаграждение.
- 25 Що се отнася до първото условие, следва да се припомни, че понятието „предприятие“ е определено в член 2, точка 3 от Директива 2011/7 като „всяка организация, различна от публичен орган, участваща в упражняването на независима икономическа или професионална дейност, дори когато тази дейност се упражнява само от едно лице“.
- 26 В главното производство е безспорно, че RL, което е дружество с ограничена отговорност, притежава качеството „предприятие“ по смисъла на член 2, точка 3 от тази директива. За сметка на това, от акта за преюдициално запитване не става ясно дали при сключването с RL на договора за наем на търговско помещение J. M. е действал като организация, упражняваща независима икономическа или професионална дейност, и съответно дали също притежава качеството „предприятие“. Обстоятелството, че помещението, обект на договора за наем, се използва за търговски цели, е указание в този смисъл. Въпреки това запитващата юрисдикция следва да направи необходимите в това отношение проверки.
- 27 Що се отнася до второто условие, предвидено в член 2, точка 1 от Директива 2011/7, последната не съдържа дефиниция на понятията „доставка на стоки“ и „предоставяне на услуги“, нито препраща към правото на държавите членки за определянето на тези понятия. При тези обстоятелства, като се има предвид изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза във връзка с принципа на равенство, такива понятия трябва да получат самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз. Така тези понятия са самостоятелни понятия на правото на Съюза и техният обхват не може да бъде определен чрез позоваване на известните понятия от правото на държавите членки или към категоризации, извършвани на национално равнище, а като се имат предвид едновременно текстът, контекстът и целта на разпоредбата, която ги предвижда (вж. в този смисъл решение от 29 септември 2015 г., Gmina Wrocław, C-276/14, EU:C:2015:635, т. 25 и цитираната съдебна практика).
- 28 Що се отнася, на първо място, до текста на член 2, точка 1 от Директива 2011/7, той не позволява сам по себе си да се определи дали с договор — като този за наем на търговско помещение — при който специфичната престация е предоставянето на недвижим имот за временно ползване срещу заплащане, се извършва „доставка на стоки“ или „предоставяне на услуги“ по смисъла на тази разпоредба.
- 29 Следва обаче да се отбележи, че в решение от 15 декември 2016 г., Nemec (C-256/15, EU:C:2016:954, т. 33), Съдът е приел, че сделка, която се отнася до икономическа дейност, може да бъде обхваната от понятието „търговска сделка“ по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2011/7, при условие че лицето, което я сключва, действа като „предприятие“ по смисъла на член 2, точка 3 от тази директива. Следователно договор — като този за наем на търговско помещение — при който специфичната престация е предоставянето на недвижим имот за временно ползване срещу заплащане, може да представлява „доставка на стоки“ или „предоставяне на услуги“ по смисъла на тази разпоредба.

- 30 Що се отнася на второ място до нормативния контекст, в който се вписва Директива 2011/7, следва да се отбележи, че тъй като е приета на основание член 114 ДФЕС, тя е част от сближаването на законодателствата на държавите членки, което има за цел създаването или функционирането на вътрешния пазар в областта на борбата със забавяне на плащането на този пазар. Така понятията „доставка на стоки“, „предоставяне на услуги“ или още „търговски сделки“, използвани в член 2, точка 1 от Директива 2011/7, следва да се тълкуват в светлината на разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС, прогласяващи свободно движение на стоките и на услугите, съответно членове 34 ДФЕС, 56 ДФЕС и 57 ДФЕС, както и в светлината на практиката на Съда по тълкуване на тези основни свободи.
- 31 В това отношение следва да се припомни, че по смисъла на член 57 ДФЕС за „услуги“ се считат тези, които обикновено се предоставят срещу възнаграждение, доколкото не са регулирани от разпоредбите, отнасящи се до свободата на движение на стоки, капитали и лица. Във втората алинея от този член са изброени примерно някои дейности, попадащи в обхвата на понятието „услуги“, сред които са дейностите от търговски характер.
- 32 Следователно Договорът за функционирането на ЕС дава широко определение на понятието „услуга“, така че то да обхване всяка услуга, за която не се прилагат другите основни свободи, с цел дадена икономическа дейност да не се окаже извън приложното поле на основните свободи (вж. в този смисъл решение от 3 октомври 2006 г., *Fidium Finanz*, C-452/04, EU:C:2006:631, т. 32).
- 33 Във връзка с това Съдът вече е уточнил, че отдаването под наем на недвижим имот представлява услуга, предоставяна срещу възнаграждение, по смисъла на член 57 ДФЕС, като обстоятелството, че услугата се предоставя в продължение на няколко години, не е пречка за тази квалификация (вж. в този смисъл решение от 26 октомври 2010 г., *Schmelz*, C-97/09, EU:C:2010:632, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 34 Като се има предвид това широко определение на понятието „услуга“, предвидено в член 57 ДФЕС съгласно тълкуването му от Съда, с договор за наем, при който специфичната престация е предоставянето на недвижим имот срещу заплащане, но без прехвърляне на собствеността, с цел имотът да бъде използван за определен или неопределен период, какъвто е договорът за наем на търговско помещение, се предоставя „услуга“ по смисъла на член 57 ДФЕС. От тази гледна точка сделка по такъв договор може да доведе до „доставка на услуги“ по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2011/7.
- 35 Това тълкуване се потвърждава, на трето място, от целта на Директива 2011/7, която съгласно член 1, параграф 1 е борбата със забавянията на плащанията по търговските сделки с цел гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар, като по този начин се насърчи конкурентоспособността на предприятията, и по-специално на малките и средните предприятия. Всъщност, както следва от съображение 3 от тази директива, тези забавяния на плащанията имат отрицателен ефект върху ликвидността на тези предприятия, усложняват финансовото им управление и също така се отразяват на тяхната конкурентоспособност и рентабилност, когато заради забава на плащане те се нуждаят от външно финансиране.
- 36 Тълкуване на Директива 2011/7 в смисъл, че с договорите за наем не се извършва „предоставяне на услуги“ и те не се обхващат от понятието „търговски сделки“ по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива и съответно не попадат в нейното приложно поле, не би съответствало на такава цел, тъй като би изключило всички договори за наем на търговски помещения от обхвата на тази закрила. Тази констатация се потвърждава от съображение 9 от Директива 2011/7, съгласно което тя се прилага за „всички“ търговски сделки, независимо дали се извършват между частни или държавни предприятия, или между предприятия и държавни органи.
- 37 Такова заключение не би могло да бъде оборено от съображения 2 и 11 от Директива 2011/7.

- 38 От една страна, вярно е, че от съображение 2 от тази директива следва, че повечето доставки на стоки и услуги от едни икономически оператори на други икономически оператори и на държавни органи в рамките на вътрешния пазар се извършват на базата на отложени плащания, докато, както подчертава запитващата юрисдикция, при сделките по отдаване под наем на имоти няма отложено плащане. Въпреки това, след като в член 1, параграф 2 и член 2, точка 1 от Директива 2011/7 не е посочено като условие, че доставката на стоки или предоставянето на услуги трябва да са извършени срещу отложено заплащане, прилагането на тези разпоредби не може да зависи от спазването на такова условие.
- 39 От друга страна, съображение 11 от Директива 2011/7, където изрично е посочено, че проектирането и изпълнението на обществени поръчки, строителни и инженерни проекти се обхващат от понятията „доставка на стоки“ или „предоставяне на услуги“ по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива и съответно попадат в нейното материално приложно поле, не може да бъде тълкувано по аргумент от противното в смисъл, че от него са изключени сделките, отнасящи се до договори за наем.
- 40 Всъщност, от една страна, Директива 2011/7 не съдържа списък с различните видове договори по член 2, точка 1, с които се извършва „доставка на стоки“ или „предоставяне на услуги“. От друга страна, договорите за наем не са сред сделките и плащанията в областите, които съгласно съображение 8 от Директива 2011/7 не попадат в нейното приложно поле.
- 41 Като се имат предвид изложените по-горе съображения, на първия въпрос следва да се отговори, че член 2, точка 1 от Директива 2011/7 трябва да се тълкува в смисъл, че договор — като този за наем на търговско помещение — при който специфичната престация е предоставянето на недвижим имот за временно ползване срещу заплащане, представлява търговска сделка, водеща до предоставянето на услуги, по смисъла на тази разпоредба при условие че тази сделка е между предприятия или между предприятия и държавни органи.

По втория въпрос

- 42 Следва да се приеме, че вторият въпрос по същество е дали след като договор, сключен за определено или неопределено време и предвиждащ периодични плащания през предварително определени интервали, каквито са плащанията на месечна наемна цена по договор за наем на търговско помещение, попада в материалното приложно поле на Директива 2011/7 като търговска сделка, водеща до предоставянето на услуги срещу възнаграждение, по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива, член 5 от същата трябва да се тълкува в смисъл, че за да може този договор да породи, в случай че някое от плащанията не е направено в срок, право на лихвите и обезщетението, предвидени в членове 3 и 6 от тази директива, трябва да се счита, че с него е договорен график за плащане на вноски по смисъла на този член 5.
- 43 В това отношение следва да се отбележи, от една страна, че съгласно член 5 от Директива 2011/7 тя не засяга възможността страните да договарят, при спазване на съответните разпоредби на приложимото национално законодателство, срокове за плащане, при които се предвижда плащане на вноски. В такива случаи, при които разсрочените плащания не са извършени към определената за това дата, лихвата и обезщетението, предвидени в тази директива, се изчисляват единствено въз основа на просрочените суми. Съображение 22 от Директива 2011/7 посочва, че тя не следва да възпрепятства плащанията на вноски или други видове разсрочени плащания, и уточнява, че всяка вноска или плащане следва да се извършва при договорените условия и за него следва да се прилагат разпоредбите за забава на плащане, съдържащи се в същата директива.

- 44 Следователно целта на член 5 от Директива 2011/7 не е да определи материалното приложно поле на тази директива, като изключи от него по-специално договорите, по които престацията не е единична, а да уточни, че посочената директива не забранява плащане на вноски или разсрочване на плащанията, независимо дали със съответните договори е уговорено единично плащане или периодично плащане през предварително определени интервали.
- 45 От друга страна, следва да се отбележи, че при търговски сделки между предприятия лихвите за забава на плащане, предвидени в член 3 от Директива 2011/7, са изискуеми, ако са изпълнени условията, предвидени в параграф 1 от този член. За целта се изисква кредиторът да е изпълнил своите задължения по договор и по закон и да не е получил дължимата сума в срок, освен когато длъжникът не е отговорен за забавата. Следователно в хипотезата на договор, с който е уговорено периодично плащане, тази разпоредба не поставя като условие за възникване на правото на лихви за забава страните да са уговорили график за плащане на вноски в съответствие с член 5 от Директива 2011/7.
- 46 Също така съгласно член 6 от Директива 2011/7 при търговски сделки между предприятия вземането за обезщетение за разноските по събирането става изискуемо едва когато и вземането за лихви за забава стане изискуемо в съответствие с член 3 от тази директива. Така в хипотезата на договор, с който е уговорено периодично плащане, това право изобщо не зависи от условието страните по търговската сделка да са уговорили график за плащане на вноски в съответствие с член 5 от Директива 2011/7.
- 47 Като се имат предвид всички изложени по-горе съображения, на втория въпрос следва да се отговори, че след като договор, сключен за определено или неопределено време и предвиждащ периодични плащания през предварително определени интервали, каквито са плащанията на месечна наемна цена по договор за наем на търговско помещение, попада в материалното приложно поле на Директива 2011/7 като търговска сделка, водеща до предоставянето на услуги срещу възнаграждение, по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива, член 5 от същата трябва да се тълкува в смисъл, че за да може този договор да породи, в случай че някое от плащанията не е направено в срок, право на лихвите и обезщетението, предвидени в членове 3 и 6 от тази директива, не трябва непременно да се счита, че с него е договорен график за плащане на вноски по смисъла на този член 5.

По съдебните разноски

- 48 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (девети състав) реши:

- 1) Член 2, точка 1 от Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки трябва да се тълкува в смисъл, че договор — като този за наем на търговско помещение — при който специфичната престация е предоставянето на недвижим имот за временно ползване срещу заплащане, представлява търговска сделка, водеща до предоставянето на услуги, по смисъла на тази разпоредба, при условие че тази сделка е между предприятия или между предприятия и държавни органи.

- 2) След като договор, сключен за определено или неопределено време и предвиждащ периодични плащания през предварително определени интервали, каквито са плащанията на месечна наемна цена по договор за наем на търговско помещение, попада в материалното приложно поле на Директива 2011/7 като търговска сделка, водеща до предоставянето на услуги срещу възнаграждение, по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива, член 5 от същата трябва да се тълкува в смисъл, че за да може този договор да породя, в случай че някое от плащанията не е направено в срок, право на лихвите и обезщетението, предвидени в членове 3 и 6 от тази директива, не трябва непременно да се счита, че с него е договорен график за плащане на вноски по смисъла на този член 5.

Подписи